

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้า	8
2.3 แนวทางการอนุรักษ์การทอผ้าไหม	31
2.4 แนวคิดความเป็นอัตลักษณ์	37
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2.6 กรอบแนวความคิด	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	51
3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	51
3.2 กลุ่มศึกษา	51
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	52
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.5 การตรวจสอบข้อมูล	53
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	53

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	55
4.1 องค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านลวดลายผ้าไหมของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในชุมชนบ้านซำ	56
4.2 แนวทางการอนุรักษ์อาชีพทอผ้าไหมของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในชุมชนบ้านซำ	86
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
5.1 สรุป	98
5.2 อภิปรายผล	103
5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	106
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป	107
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล	114
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	119
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์	120
ภาคผนวก ง ภาพการเก็บข้อมูล	126
ภาคผนวก จ รายนามผู้ให้ข้อมูล	130
ประวัติผู้เขียน	138

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	ปฏิทินแสดงวัฒนธรรมชาวกูย	58
ตารางที่ 2	จำนวนประชากร	61
ตารางที่ 3	กิจกรรมการผลิตของชุมชนบ้านชำ	63

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ลวดลายพญานาคและลายธรรมาสน์	15
ภาพที่ 2	ลายนกยูงและลายผีเสื้อ	16
ภาพที่ 3	ลายสิงโตและลายงูเหลือม	16
ภาพที่ 4	ลายต้นสนและลายดอกฝักแว่น	17
ภาพที่ 5	กรอบแนวความคิด	50
ภาพที่ 6	ต้นหม่อนที่ปลูกไว้ตามเรือสวนทุ่งนา	67
ภาพที่ 7	ระยະไขผีเสื้อไหม	68
ภาพที่ 8	ตัวหนอนไหม	69
ภาพที่ 9	การจัดวางเรียงกระดิ่งไหม	69
ภาพที่ 10	รังไหม	70
ภาพที่ 11	การสาวไหมที่ใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น	71
ภาพที่ 12	เส้นไหมสีเหลืองที่ย้อมด้วยเปลือกต้นเข	72
ภาพที่ 13	เส้นไหมสีแดงที่ย้อมด้วยครั่ง	73
ภาพที่ 14	โครงทูกหรือโครงกึ่งทอผ้า	74
ภาพที่ 15	ฟืม	74
ภาพที่ 16	ตะกอล	75
ภาพที่ 17	กระสวย	76
ภาพที่ 18	หลอดไหมพุ่ง	76
ภาพที่ 19	กงหรือเครื่องกรอไหม	77
ภาพที่ 20	อัก	77
ภาพที่ 21	เยาวชนมีส่วนร่วมในการทอผ้าไหมในชุมชน	77
ภาพที่ 22	ลายงูใหญ่	79
ภาพที่ 23	ลายตะขอ	80
ภาพที่ 24	ลายปัดตอย	80
ภาพที่ 25	ลายโซดละเว หรือลายหางกระรอก	81
ภาพที่ 26	ลายฉืบเก็บ หรือลายลูกแก้ว	82

	หน้า	
ภาพที่ 27	เสื้อผ้าที่ตัดด้วยผ้าไหมลายฉลุเก็บหรือลายลูกแก้ว	83
ภาพที่ 28	ผ้าชิ้นมัดหมี่คั่นข้อลายข้าวหลามตัด	84
ภาพที่ 29	ตีนซิ่น	84
ภาพที่ 30	ผ้าโสร่ง	85
ภาพที่ 31	หัวซิ่น	86
ภาพที่ 32	โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางชุมชน	89
ภาพที่ 33	เยาวชนมีส่วนร่วมในการสืบทอดอนุรักษ์การทอผ้าไหม โดยการลงมือปฏิบัติจริง	92
ภาพที่ 34	กิจกรรมการนำเสนอผ้าทอฝีมือเยาวชน	92
ภาพที่ 35	สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการทอผ้าไหม	93
ภาพที่ 36	สัมภาษณ์กลุ่มเยาวชน	126
ภาพที่ 37	ผู้มีประสบการณ์ในการทอผ้าไหมไม่ต่ำกว่า 5 ปี	126
ภาพที่ 38	สัมภาษณ์พระครู วุฒิกุล	127
ภาพที่ 39	สัมภาษณ์ผู้ใหญ่สุวิทย์ มะปราง	127
ภาพที่ 40	สัมภาษณ์ผู้รู้ในด้านลวดลายผ้าไหม	127
ภาพที่ 41	สัมภาษณ์ผู้ทอผ้าไหมที่มีประสบการณ์ทอไม่ต่ำกว่า 5 ปี	128
ภาพที่ 42	สภาพความเป็นอยู่ของชาวภูบ้านซำ	128
ภาพที่ 43	สัมภาษณ์ผู้รู้เรื่องลวดลายผ้า	129
ภาพที่ 44	นางใจ เริศศรี	130
ภาพที่ 45	นางทองศรี โปธิสารและนางคุณ จินดาวงศ์	130
ภาพที่ 46	นางผาย จันทะสนธิ์	131
ภาพที่ 47	นางสมหมาย ปรีเปรม	131
ภาพที่ 48	นางทิพลักษณ์ โปธิกระสังข์	132
ภาพที่ 49	นางทัย จันทะสนธิ์	132
ภาพที่ 50	พระครูสังวร วุฒิกุล	133
ภาพที่ 51	นายสุวิทย์ มะปราง	133
ภาพที่ 52	นายสุบิน งอนสวน	134
ภาพที่ 53	นางปราณี ระงับภัย	134
ภาพที่ 54	สิบเอกวินัย โปธิสาร	135
ภาพที่ 55	นายชวัลณัฐ แทนคำ	135
ภาพที่ 56	นายอภิชาติ วันอุบล	136

		หน้า
ภาพที่ 57	เด็กหญิงดาริตา โพธิสาร	136
ภาพที่ 58	เด็กหญิงพาฝัน โพธิ์กระสังข์	137
ภาพที่ 59	เด็กหญิงขวัญข้าว ปานสะอาด	137
ภาพที่ 60	เยาวชนผู้ร่วมวงสนทนา	137

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved